

MEDELANDEN FRÅN
SVENSKA TEKNOLOGFÖRENINGEN

ÅRGÅNG XXI
N:R 23

DEN 9 MARS
1936

REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE: REINHOLD NAUCLÉR

SKRIVELSER TILL BEHANDLING

VID

SVENSKA TEKNOLOGFÖRENINGENS

ORDINARIE STÄMMA DEN 18

MARS 1936

FÖRSLAG TILL STADGAR FÖR »THURE OCH IDA
WAWRINSKYS MINNESFOND»

STYRELSENS BERÄTTELSE FÖR ÅR 1935

FÖREDRAG OCH DISKUSSIONER VID AVDELNINGARNAS
SAMMANTRÄDEN UNDER ÅR 1935

REVISORERNAS BERÄTTELSE FÖR ÅR 1935

VALKOMMITTÉNS FÖRSLAG TILL KANDIDATER VID
ENLIGT STADGARNAS § 16 FÖRESKRIVNA VAL

SVENSKA TEKNOLOGFÖRENINGENS FASTIGHETSAKTIE-
BOLAGS STYRELSE- OCH REVISIONSBERÄTTELSE
FÖR ÅR 1935

SVENSKA TEKNOLOGFÖRENINGENS HANDLINGAR 292

Till Svenska Teknologföreningen.

Genom testamente av den 29 aug. 1931 förordnade civilingenjör Thure Wawrinsky och hans maka, fru Ida Wawrinsky, född Rietz, att Svenska Teknologföreningen skulle äga efter deras död bekomma hälften av det belopp, som återstod, sedan av tillgångarna i dödsboet efter den sist avlidna av de båda donatorerna utgått värden till åtskilliga andra arvingar enligt detaljerade bestämmelser i testamentet. Civilingenjör Thure Wawrinsky avled den 7/11 1933 och hans maka den 20/12 1931. Boutredningen efter civilingenjör Wawrinsky är ännu ej avslutad, men det belopp, som kan anses sannolikt komma att tillfalla föreningen på grund av testamentet, uppskattas av utredningsmannen i boet, advokat Hans Hintze, till något över 70 000:— kr. Arvskiftet torde kunna förrättas under loppet av år 1936.

På grundval av testamentets föreskrifter har av advokat Hintze upprättats härtill som bilaga fogade »Stadgar för Thure och Ida Wawrinskys minnesfond». Styrelsen har ej funnit något att mot stadgarnas formulering erinra och får härmed föreslå att desamma av föreningen antagas.

Stockholm den 26 febr. 1936.

För SVENSKA TEKNOLOGFÖRENINGENS
STYRELSE

ALF GRABE.

K. A. Fröman.

Stadgar för

»Thure och Ida Wawrinskys minnesfond».

§ 1.

Fonden, grundad 1934 enligt testamente den 29 augusti 1931 av civilingenjören Thure Wawrinsky och fru Ida Wawrinsky, född Rietz, har till ändamål att lämna understöd åt ledamöter eller förutvarande ledamöter av Svenska Teknologföreningen, vilka på grund av sjukdom, arbetslöshet eller annan anledning äro i behov av tillfällig hjälp. Fonden förvaltas av Svenska Teknologföreningens styrelse.

§ 2.

Fondens kapitaltillgångar skola alltid hållas placerade i säkra räntebärande värdehandlingar, vilka skola bokföras och redovisas skilda från föreningens tillgångar.

§ 3.

Intill dess att fondens nominella kapital uppgår till kronor etthundratusen (100 000:—) skall av fondens avkastning 10 % årligen läggas till kapitalet. Sedan så skett och eventuella förvaltningskostnader täckts, skall återstoden av fondens avkastning årligen överföras till Svenska Teknologföreningens Kamrathjälpfond för att användas för det angivna ändamålet.

§ 4.

Revision av fondens kapitaltillgångar sker i vanlig ordning genom föreningens revisorer.

§ 5.

Skulle Svenska Teknologföreningen upphöra att existera, skall fonden överlämnas till Kungl. Tekniska Högskolans styrelse att av denna förvaltas och användas för understöd åt behövande från Högskolan utexaminerade personer, med tillämpande av testamentets syftemål, i vad rör denna fond.

SVENSKA TEKNOLOGFÖRENINGENS VERKSAMHET UNDER ÅR 1935.

Till Svenska Teknologföreningen.

Styrelsen för Svenska Teknologföreningen får härmed avgiva berättelse över föreningens verksamhet under år 1935.

1. Ledamöter.

Rekryteringen har under 1935 varit mycket livlig, i det att antalet nya ledamöter för året uppgått till 247 (mot 208 år 1934), varav 161 vunnit ledamotskap genom anmälan enligt stadgarna § 4, nämligen 122 förutvarande medlemmar av Tekniska högskolans studentkår och 39 förutvarande medlemmar i Chalmers studentkår. Dessutom hava ej mindre än 98 ledamöter, som tidigare lämnat föreningen, återinträtt.

Stadgad årsavgift har erlagts av 3 102 ledamöter, varav 1 469 bosatta i Stockholm med omnejd, 1 462 annorstädes i Sverige och 171 i utlandet.

Vid utgången av år 1935 funnos 209 ständiga och från avgift befriade ledamöter och hela antalet röstberättigade var 3 558 eller 216 mer än vid slutet av år 1934.

Genom döden har föreningen under år 1935, såvitt känt förlorat 44 ledamöter, nämligen:

DRAKENBERG, JEAN ADOLF, civilingenjör.
HOLMBERGER, GUNNAR, civilingenjör.
NORDENHEM, CARL HJALMAR, ingenjör.
LARSSON RYHAGEN, ANTON FREDRIK, civilingenjör.
LUNDGREN, BENGT HJALMAR, ingenjör.
LÖFVÉN, ERIK ELIAS, marindirektör.

BENGTSON, KARL M., arkitekt.
 WIESELGREEN, CARL E. J., civilingenjör.
 SCHMIDT, OTTO ERIK FERDINAND, ingenjör.
 SÖDERQVIST, GUSTAF SAMUEL, belysningsingenjör.
 SCHMITZ, AUGUST, konsul.
 WALLIN, ERIK, civilingenjör.
 MUELLER, HENRY A., bergsingenjör.
 BERGSTEN, CARL GUSTAF, arkitekt.
 LINDELÖF, JOHAN MAGNUS, ingenjör.
 BÄCKSTRÖM, CARL LAURENTIUS, ingenjör.
 HERTZBERG, JOHN KONRAD, docent.
 BLIDBERG, NILS JOHAN, civilingenjör.
 HALLENCREUTZ, HENNING, ingenjör.
 HINKE, FRANTZ, varvsingenjör.
 LAGERKVIST, KARL ALBERT, bergsingenjör.
 TEUCHLER, FRANS JOHAN KRISTOFFER, ingenjör, general-konsul.
 TILLE, JOHN EDVARD, disponent.
 RONDORF, JOHANN CONRAD HUBERT, ingenjör.
 COHN, GUSTAV VILHELM, civilingenjör.
 RUTHS, JOHANNES CARL, Dr. ing.
 WÄSTFELT, CARL J. A., ingenjör.
 SCHMIDT, JOHN L., ingenjör.
 KARLSON, AXEL MAGNUS VALFRID, arkitekt.
 HELIN, HENNING JONAS ADOLF, ingenjör.
 KRISTOFFERSON, CARL-ERIK, kapten VVK, förste byråingenjör.
 NORDELL, HERMAN TORSTEN LEOPOLD, byrådirektör.
 ÅKERLIND, GUSTAF ALFRED, ingenjör.
 KEILLER, DAVID CABLE, f. d. bruksägare.
 STREHLENERI, ROBERT WILHELM, civilingenjör.
 EDBERG, PER JOHAN (JOHN) OTTENIUS, bergsingenjör.
 DAHLANDER, ROBERT, direktör.
 SKÄRBLÖM, KARL EMIL, civilingenjör.
 STENBERG, SIGGE ALEXANDER, ingenjör.
 EKSTRAND, RICHARD FREDRIK GILBERT, civilingenjör.
 ROCKSTRÖM, ERIC OSKAR BERNHARD, arkitekt.
 SAMUELSON, GUSTAF SAMUEL, ingenjör.
 VIRGIN, IVAR, överdirektör.
 EDHOLM, FREDRIC, ingenjör.

2. Styrelse och funktionärer.

Föreningens *styrelse* har under år 1935 utgjorts av

Ordinarie ledamöter:

av Föreningen å stämman valda:

GRABE, ALF, myntdirektör, Föreningens ordförande
 BLOMQUIST, RAGNAR, direktör, Föreningens förste vice ordförande
 WESTERBERG, STEN, direktör, Föreningens andre vice ordförande
 HJORTH, RAGNAR, byggnadsråd
 LEMOINE, SIFFER, 1:e byråingenjör
 RICHERT, GÖSTA, civilingenjör

av Avdelningarna valda:

BERTHELIUS, F., civiling.	vald av avd. för	Mekanik
SJÖGREN, ERIK, 1:e flyging.	» » »	för Mekanik
JOHANSSON, H., direktör	» » »	Sv. Elektroingenjör-föreningen
FRANSÉN, H., driftdirektör	» » »	Sv. Elektroingenjör-föreningen
GAHN, WOLTER, arkitekt	» » »	Sv. Arkitektfören.
LINDSTRÖM, SUNE, arkitekt	» » »	Sv. Arkitektfören.
VONHEIDENSTAM, HUGO, major	» » »	för Väg- och Vattenbyggn.-konst
SANDBERG, AGNE, major	» » »	för Väg- och Vattenbyggn.-konst
WALLQUIST, GUNNAR, professor	» » »	för Kemi och Bergsvetenskap
HÄGGLUND, ERIK, professor	» » »	för Kemi och Bergsvetenskap
HAMMAR, H. G., Tekn. dr.	» » »	för Skeppsbyggnadskonst

TOLLÉUS, HUGO, civiling.	vald av avd. för Skeppsbyggnadskonst
FELLENÍUS, WOLMAR, professor	» » » för Teknisk undervisning
PHILIP, ERIK, civilingenjör	» » » för Teknisk undervisning
KLEMMING, GÖSTA, direktör	» » » för Industriell ekonomi och organisation
KÄRNEKULL, OLOF, övering.	» » » för Industriell ekonomi och organisation

Suppleanter:

av Föreningen å stämma valda:

PETTERSON, JOHN, stadsingenjör
 SUNDBLAD, N. K., gatudirektör
 DAHLGREN, F. A., tekn. dr.
 FINNÉ, WALO, civilingenjör
 ODQVIST, FOLKE, fil. dr.

av Avdelningarna valda:

BRODÉN, C. G., civilingenjör	vald av avd. för Mekanik
HERLITZ, IVAR, tekn. dr.	» » » Sv. Elektroingenjörsfören.
AHRBOM, NILS, arkitekt	» » » Sv. Arkitektföreningen
THULIN, CARL L., kapten	» » » för Väg- o. Vattenbyggn.-konst
CARLBORG, HARALD, i:e byråing.	» » » för Kemi och Bergsvetenskap
SWENZÉN, BIRGER, marining.	» » » för Skeppsbyggnadskonst
DAHL, HJ. O., professor	» » » för Teknisk undervisning
BOSÆUS, ELIS, civilingenjör	» » » för Industriell ekonomi och organisation

Funktionärer inom föreningen hava vidare under år 1935 varit:

Revisorer:

Ordinarie ledamöter:

GUSTRIN, AXEL, förste byrådirektör.
 ALMQVIST, HARALD, civilingenjör.
 WAERN, FREDRIK, civilingenjör.

Suppleanter:

GUSTAFSSON, EMIL, bergsingenjör.
 ENEROTH, ÅKE, civilingenjör.

Tidskriftsnämnd:

GRABE, ALF, myntdirektör, ordförande.
 WESTERBERG, STEN, direktör.
 ROXENDORFF, TOR, direktör.
 VON HEIDENSTAM, HUGO, major.
 BERTHELIUS, FREDRIK, civilingenjör.

Biblioteksnämnd:

NAUCLÉR, REINHOLD, civilingenjör, *ordförande*, utsedd av styrelsen.
 LUNDGREN, EDVIN, diplomingenjör, utsedd av avdelningen för Mekanik.
 WALLÉR, HENRIC, civilingenjör utsedd av avdelningen Svenska Elektroingenjörsföreningen.
 HOLMGREN, ARVID, byrådirektör, utsedd av avdelningen Svenska Elektroingenjörsföreningen.
 AHRBOM, NILS, arkitekt, utsedd av avdelningen Svenska Arkitektföreningen.
 GRANHOLM, HJ., tekn. dr, utsedd av avdelningen för Väg- och Vattenbyggnadskonst.
 WALLQUIST, GUNNAR, professor, utsedd av avdelningen för Kemi och Bergsvetenskap.
 BILLBERG, ALFRED, civilingenjör, utsedd av avdelningen för Kemi och Bergsvetenskap.
 HARTZELL, GÖSTA, mariningenjör, utsedd av avdelningen för Skeppsbyggnadskonst.
 NORDSTRÖM, H. F., tekn. dr, utsedd av avdelningen för Teknisk Undervisning.

KÄRNEKULL, OLOF, överingenjör, utsedd av avdelningen för Industriell Ekonomi och Organisation.

Ceremoninämnd:

WESSBLAD, KARL A., civilingenjör, ordförande.

HANSEN, FRED H. ROECK, kapten.

LENNING, ALVAR, civilingenjör.

3. Sammanträden.

Antalet sammanträden under året har uppgått till 72, nämligen årsmötet, 2 stämmor, 6 allmänna sammanträden med föreningen i dess helhet, varav 2 utflykter, den ena till Uppsala, den andra till Bromma och Sundbyberg samt ett i form av besök å flygplankryssaren »Gotland», och 63 avdelningssammanträden, fördelade sålunda:

Avd. för Mekanik.....	10 st.
» Svenska Elektroingenjörsföreningen.....	15 »
» Svenska Arkitektföreningen.....	11 »
» för Väg- och vattenbyggnadskonst.....	9 »
» » Kemi och Bergsvetenskap.....	8 »
» » Väg- och vattenbyggnadskonst samt Kemi och Bergsvetenskap gemensamt.....	1 »
» » Skeppsbyggnadskonst.....	3 »
» » Teknisk undervisning.....	3 »
» » Industriell ekonomi och organisation.....	3 »

Häri äro inberäknade avdelningens för Mekanik vårmöte på Mosebacke den 25 maj och årsmöte den 19 okt., avdelningens Svenska Elektroingenjörsföreningen vårutflykt till Drottningholm den 29 maj, avdelningens för Väg- och vattenbyggnadskonst familjeafton den 19 maj samt avdelningens för Skeppsbyggnadskonst extra sammanträde i Malmö den 21 sept. gemensamt med Skånska Ingenjörsklubben.

4. Kommittéer m. m.

Förutom ovan angivna av styrelsen tillsatta nämnder, för vissa uppgifter, tidskriftsnämnden och biblioteksnämnden, hava nedan angivna speciella kommittéer varit verksamma under år 1935¹:

¹) Kommittéer och delegationer för beredande av föreningens eller avdelningarnas inre angelägenheter äro i regel här ej medtagna.

1. Avslutade under år 1935.

	Utsedd av	Tills. år.
Jorduppvärmningskommittén.....	E.	1929
Kommittén ang. behörighet för elektr. installationer.....	E.	1935
Väg- och broentreprenadkommittén (tills.m. repr. för Sv. Byggnadsentr.-fören., Sv. Väg-fören. och Sv. Vägstyr:nas förbund).....	V.	1931
Väg- och broentreprenadkommittén II.....	V.	1935
Fastighetsbildningskommittén.....	A.	1935
D:o.....	V.	1935
Trafikutredningskommittén.....	V.	1935
Länsarkitektkommittén.....	V.	1925
Motorfordonsförordningskommittén.....	V. (M)	1935
Brandskyddskommittén angående bostadsutredn. för landsbygden.....	A. V.	1935
Normkommittén för provning av förbränningsmotorer.....	M.	1925
Egnahemskonsulentkommittén.....	A.	1935

2. Ännu fungerande vid utgången av år 1935.

(Med * utmärkta kommittéer äro t. v. permanenta.)

*Kommittén för ånga av mycket höga tryck (tills. med I. V. A. m. fl.).....	Styr.	
	M., K-B.	1924
Vagntipningskommittén.....	Styr.	1929
Ingenjöransställningskontraktkommittén....	Styr.	1929
Kommittén för kemiundervisn. vid facksk. K. vid K. T. H.	Styr.	1934
1935 års samarbetskommitté.....	Styr.	1935
*4 st. standardkommittéer, nämligen:		
för konstruktionsfrågor.....	M.	1923
» verkstads- och verktygsfrågor.....	M.	1923
» skruvar och muttrar.....	M.	1923
» toleransfrågor.....	M.	1923
Hus- samt väg- och vattenbyggnadsentreprenadkommittén.....	Styr.	
	A. V.	1933
Kommittén för taxa för ingenjörarbeten inom husbyggnadsfacket.....	A. V.	1933

	Utsedd av	Tills. år.
Byggnadsindustriens rationaliseringskommitté (tills. med Stockholms Byggnadsförening)	A. V. I.	1933
Radioföredragskommittén	Styr.	1934
Byggnadsindustrisakkunnigekommittén	A. V.	1935
Kommittén för leveransavtal inom verkstadsindustrien (tills. med Sveriges Industriförb. m. fl.)	Styr.	1934
Kommittén för avtal angående leverans av elektr. energi för industrien (tills. med Sveriges Industriförbund m. fl.)	Styr.	1934
Jubileumsmöteskommittén 1936	Styr.	1935
	+ samtl. avd.	
Maskin- och redskapsprovningsskommittén	Styr. M.	1935
Intellektuella yrkesfråge-kommittén	Styr.	1935
Förenings- och förhandlingsrättkommittén	Styr.	1935
Chalmerskommittén	Styr.	1935
Kommittén angående tekniska högskoleundervisningen	Styr.	1935
Normkommittén för provning av ånganläggningar (med 5 subkommittéer)	M.	1925
Normkommittén för provning av vattenturbiner och pumpar (med 2 subkommittéer)	M.	1925
Normkommitté för provning av kompressorer och fläktar	M.	1925
Lastkroksstandardiseringskommittén	M.	1933
*Automobil- och motortekniska kommittén	M.	1934
Gjutjärnstandard.-kommittén	M., K-B.	1935
Ventiltappkranskommittén	M., V.	1935
*Svenska Elektrotekniska kommittén (S.E.K.)	E.	1907
Överströmskommittén	E.	1927 1912
Åskledarekommittén	E.	1921
*Radiokommittén	E.	1924
Mättransformator-kommittén	E.	1926
*Svenska kommittén för Nordiska Elektrotekn. kommissionen	E.	1931
Arkitekttaxekommittén	A.	1927

	Utsedd av	Tills. år.
*Arkitekturtävlingsskommittén	A.	1929
Fönsterglaskommittén	A., K-B.	1925
Lansbygdskommittén	A.	1935
Arkitektundervisningskommittén	A.	1935
Sportstugekommittén	A.	1935
Arkitekternas filmpropagandakommitté	A.	1935
Kommittén för nomenklatur ang. »rostfri plåt»	A., K-B.	1935
Bostadsinspektionskommittén	A., V.	1935
Standardkommittén ang. varmvalsat stål	M., K-B.	1935
Kommittén för industriell självkostnadsberäkning	I.	1933
Swedish Com. Scientific Management Congr. 1935 (tills. med I. V. A. och Sv. Industriförbundet)	I.	1935

5. Samarbete med andra tekniska föreningar m. m.

Såsom led i det fortgående samarbetet mellan de nordiska tekniska föreningarna hava följande föredrag hållits:

I Stockholm av ingenjör Aksel Kvam, Oslo, rörande Japans industri och av överingenjör R. Johs. Jensen om H. C. Ørstedverket;

I Oslo av generaldirektör Gösta Malm om Statens vattenfallsverk och dess utvecklingsplaner.

I Köpenhamn av överdirektör W. Borgquist om Statens vattenfallsverks utveckling.

Vid sammanträde i Stockholm den 6 maj 1935, till vilket Svenska Teknologföreningen inbjudit samtliga med densamma samarbetande och korresponderande föreningar att sända representanter, för diskuterande av riktlinjer för inbördes samarbete, voro sammanlagt 21 föreningar samt dessutom samtliga Svenska Teknologföreningens åtta avdelningar företrädde. Olika möjligheter för ökad kontakt och samverkan mellan de olika sammanslutningarna diskuterades ingående. En kommitté av sju personer fick i uppdrag att med ledning av diskussionen söka utreda, hur ett ökat samarbete mellan de tekniska föreningarna skulle kunna vinnas. Denna kommitté sammanträdde i Stockholm den 28 aug. 1935 och fattade

därvid vissa preliminära beslut, innebärande bl. a. att åtgärder skulle vidtagas för inbördes förmedling av föredragshållare. Som ett första resultat av dessa överläggningar kan antecknas, att representanter för de övriga föreningarna ifråga beretts tillfälle låta representera sig vid ett senare sammanträde sistnämnda dag, då Svenska Teknologföreningens arbetsprogram för arbetsåret 1935—36 diskuterades av föreningens presidium och representanter för avdelningsstyrelserna. I viss utsträckning hava även program från Svenska Teknologföreningen upptagits inom andra föreningar.

Under året har föreningen varit företräd

vid 14:th Intern. Housing and Town Planning Congress i London av arkitekt Uno Åhrén och kapten Å. Virgin;

vid Tekniska Samfundets sammanträde den 25 maj av myntdirektör Alf Grabe;

vid Internationella bostadskongressen i Prag 23—26 juni av arkitekt S. Lindström (A.);

vid Norges Tekniske Høiskoles i Trondheim 25-årsjubileum den 15 sept. av myntdirektör Alf Grabe;

vid The Institutions of Structural Eng:s årskonferens i London 8—10 maj 1935 av major E. Nilsson;

vid invigningen av Dansk Ingeniørforenings nya foreningshus den 24 okt. av direktör Sten Westerberg;

vid elektriska högspänningskongressen i Paris den 27 juni—6 juli av driftdirektör H. Fransén;

vid Internationella Elektriska Kommissionens sammanträde under året i Prag, Haag, Brüssel och London av överingenjör K. E. Eriksson, civilingenjör Sven Norberg och tekn. dir. H. Sterky (E.);

vid Riksdagens 500-års jubileums Skansenfest den 30 maj av direktör Sten Westerberg och byråchef K. A. Fröman;

vid 50-års jubileum av Société Belge des ingénieurs et des Industriels i Brüssel 14—15 juni av generalkonsul K. E. Hedborg;

vid 7:de internationella kongressen för gruvvetenskap, metallurgi och tillämpad geologi i Paris 20—26 okt. av direktör Karl Sundberg;

vid 13:e internationella arkitektkongressen i Rom den 22—23 sept. av arkitekt Sven Ivar Lind (A.);

vid Södra Dalarnas tekniska förenings 25-årsjubileum i Avesta 16 nov. av myntdirektör A. Grabe och byråchef K. A. Fröman;

vid Uppsala tekniska förenings 25-årsjubileum den 7 dec. av civilingenjör R. Nauclér;

vid Tekniska föreningens i Eskilstuna 56:e årsmöte i Eskilstuna den 14 dec. av myntdirektör Alf Grabe.

I nordiska ingenjörsmötet i Finland 19—25 aug., anordnat av Föreningen Norden i Finland, och därtill anslutna besök vid olika finska industriföretag deltog ett 15-tal av Svenska Teknologföreningens ledamöter.

6. Medlemskap i andra föreningar m. m.

Liksom tidigare har föreningen under år 1935 varit korporativ medlem i:

Föreningen Tekniska Museet;

Assoc. perm. des Congrès de Navigation;

Intern. Verein. für Brückenbau und Hochbau.

Avd. för Väg- och vattenbyggnadskonst tillhör även som korporativ medlem Sällskapet för Fotogrammetri.

Föreningen har vidare genom av styrelsen utsedda personer varit representerad i

Sveriges Standardiseringskommission;

Sveriges Tekn. Industriella Skiljedomsinstitutets fullmäktige;

Styrelsen för Tekniska Museet;

Svenska Nationalkommittén för världskraftkonferenser;

Svenska Industriens praktiknämnd.

Desutom hava avdelningar inom föreningen varit representerade i

Svenska Studiekommisionen för svetsningsfrågor (M., V.);

Svenska Slöjdföreningen (A.);

Samfundets för hembygdvård styrelse (A.);

Rådet till skydd för Stockholms skönhet (A.);

Comité perm. intern. des Architects (A.);

Svenska Väginstitutets direktion (V.);

Svenska Nationalkommittén för kemi (K.-B.);

Svensk representationskommitté för W. P. C. Chemical Eng. Congr. i London 1936;

A.-B. Byggtjänst styrelse, permanent utställning av byggnadsmaterial (A., V.).

7. Stadgar, ordningsregler och arbetsordningar.

Varken i föreningens stadgar och ordningsregler eller i avdelningarnas arbetsordningar hava några ändringar fastställt under året.

På förslag av styrelsen beslöts vid ordinarie stämman den 21 mars 1935 att föreningsledamot, som beklätt befattningen såsom föreningens ordförande, skall från och med året efter det han lämnat ordförandeskapet, utan erläggande av ytterligare avgift vara ständig ledamot av föreningen, samt att samma förmån skall från och med år 1935 åtnjutas av nu levande, förutvarande föreningsordförande.

Vid ordinarie stämman den 20 november 1935 antogs följande

Bestämmelser för Edvard och Ida Svalanders fond.

§ 1.

Fonden är grundad enligt testamente den 15 mars 1929 av änkefru Ida Svalander, född Sandahl.

§ 2.

Fonden tillhör Svenska Teknologföreningen och förvaltas av dess styrelse.

§ 3.

Fondens kapital får icke minskas, men ränteavkastningen må av Svenska Teknologföreningens styrelse årligen användas till något inom föreningens verksamhetsområde hörande ändamål av välgörande eller eljest nyttig art.

§ 4.

Om ränteavkastningen något år helt eller delvis icke tages i anspråk, ankommer det på styrelsen att besluta, huruvida den icke i anspråk tagna delen skall tilläggas kapitalet eller reserveras för att under ett kommande år användas enligt § 3.

§ 5.

Ändring av dessa bestämmelser kan endast ske på sätt, som för ändring av Svenska Teknologföreningens stadgar är vid varje tid föreskrivet.

§ 6.

Upplöses Svenska Teknologföreningen, skall med fondens behållning förfaras på sätt, som för föreningens tillgångar i övrigt är stadgat.

Inom styrelsen har varit under behandling, vilka åtgärder från föreningens sida, som kunna anses erforderliga i samband med den planerade tillkomsten av en riksorganisation för landets arkitekter. Något definitivt beslut har dock ej ännu fattats i denna fråga.

8. Teknisk Tidskrift.

Teknisk Tidskrift har från ingången av år 1935 till sina förutvarande fackavdelningar fogat ytterligare en sådan för Automobil- och Motorteknik. I övrigt har utgivningsplanen varit oförändrad, men totala textsidantalet har kunnat något ökas såsom framgår av nedanstående tablå:

	Antal textsidor		
	1933	1934	1935
Veckoavdelningen.....	470	480	532
Automobil- och motorteknik.....	—	—	52
Bergsvetenskap.....	94	94	96
Elektroteknik.....	190	190	194
Kemi.....	94	94	96
Mekanik.....	142	142	142
Skeppsbyggnadskonst.....	94	90	92
Väg- och vattenbyggnadskonst....	142	142	148
Summa	1 226	1 232	1 352

Som chefredaktör för Teknisk Tidskrift har från 1 juli inträtt civilingenjör KARL A. WESSBLAD, sedan civilingenjör CARL KLEMAN, som alltsedan år 1923 med stor och erkänd framgång lett tidskriften, avgått på grund av utnämning till direktör vid Stockholms gas- och elektricitetsverk.

9. Svenska Teknologföreningens Anställningscentral (S.T.A.).

En översikt av anställningscentralens verksamhet under år 1935 lämnas av nedanstående statistiska tablåer, där inom parentes angivas motsvarande siffror för år 1934.

Uppdragsgivare och sökande	F a c k							S u m m a	
	Affärsingenjörer	Bergsingenjörer	Elektroingenjörer	Arkitekter	Kemister	Mekanister	Skeppsbyggare		Väg- o. vattenbyggare
<i>Uppdragsgivare.</i>									
ang. fast anställning...	7	4	14	5	9	31	1	12	83
* vikariat i. tillf....	—	3	10	14	4	29	1	32	93
Summa	7	7	24	19	13	60	2	44	176
	(13)	(5)	(27)	(7)	(10)	(71)	(2)	(69)	(204)
<i>Sökande, kvarst. 31/12-35</i>									
lediga									
kvarst. fr. 1933.....	—	2	4	—	—	3	—	—	9
» » 1934.....	—	—	3	—	5	2	—	1	11
av år 1935 anmälda...	4	2	26	12	17	30	—	21	112
Summa	4	4	33	12	22	35	—	22	132
	(4)	(4)	(20)	(2)	(18)	(19)	(2)	(12)	(79)
transportsökande:									
kvarst. fr. 1933.....	—	—	1	—	—	2	—	1	4
» » 1934.....	—	1	5	—	—	3	—	12	21
av år 1935 anmälda...	7	2	15	5	10	32	1	18	90
Summa	7	3	21	5	10	37	1	31	115
	(5)	(9)	(20)	(6)	(10)	(32)	(2)	(35)	(119)
Summa kvarst. anmälda 31/12 1935	11	7	54	17	32	72	1	53	247
	(9)	(13)	(40)	(8)	(28)	(51)	(2)	(47)	(198)
<i>Under 1935 anmälda</i>									
lediga.....	5	2	30	14	17	39	—	26	133
transportsökande.....	6	2	15	6	12	29	1	16	87
Summa	11	4	45	20	29	68	1	42	220
	(11)	(10)	(54)	(13)	(34)	(50)	(1)	(63)	(236)
<i>Under 1935 förmedlade platser:</i>									
fast anställda.....	2	1	4	1	1	3	—	5	17
vikariat i. tillf.....	—	—	6	4	1	7	—	14	33
Summa	2	1	10	5	2	11	—	19	50
	(4)	(1)	(2)	(5)	(3)	(23)	(4)	(43)	(81)

Av ovanstående 50, som erhållit plats äro 31 civilingenjörer och 26 föreningsmedlemmar.

Det gångna året visar en viss avmattning i förfrågningarna från arbetsgivarna sannolikt beroende på en ökad direkt kontakt mellan sökande och uppdragsgivare.

Sökandes fördelning efter teoretisk utbildning.

	1933	1934	1935	Summa
Tekn. Högskolan.....	114	149	118	381
Chalmers Tekn. Inst.....	19	28	31	78
Malmö Tekn. Gymn.....	4	1	4	9
Örebro » »	12	15	12	39
Borås.....	—	3	1	4
Norrköping.....	2	1	1	4
Västerås.....	1	2	2	5
Falun.....	2	1	4	7
Katrineholm.....	—	1	4	5
Hässleholm.....	—	1	1	2
Halmstad.....	—	—	1	1
Eskilstuna.....	—	—	1	1
Härnösand.....	—	—	3	3
Tekn. Skolan, Stockholm.....	4	7	9	20
» Inst:en, Stockholm.....	7	12	17	36
Utlandet.....	5	12	11	28
Ingen teor. ingenjörutbildning.....	—	3	—	3
	170	236	220	626

På anmodan av Socialstyrelsen hava i 46 fall utlåtanden avgivits över av utländska ingenjörer begärt arbetstillstånd.

10. Resestipendium.

Ahlsellska stipendiet för år 1935, femhundra kronor, har tilldelats civilingenjör IVAR HÄGGBOM för att bereda honom tillfälle till en studieresa i Italien år 1936 och därvid deltaga i internationella kongressen för hus- och brobyggnader i Rom.

11. Övriga inom föreningen behandlade viktigare ärenden.

Årsmötet hölls 1935 på Grand Hôtel i Stockholm den 22 och 23 mars. Som gäster deltog bl. a. representanter för de tekniska föreningarna i grannländerna. Programmet upptog föredrag av generalotsdirektör ERIK HÄGG och generaldi-

rektör GÖSTA MALM, som skildrade utvecklingen inom Lotsverket, resp. Statens Vattenfallsverk samt av överingenjör R. JOHS. JENSEN om »H. C. Ørstedverkets tredje Udbygning». Andra mötesdagen ägnades åt »Några industriella materialfrågor ur konstruktionssynpunkt» med föredrag av överingenjör RUTGER WIJKANDER, chefsingenjör SVEN E:SON VON HOFSTEN, bergsingenjör HANS KJERRMAN och ingenjör H. KRISTIANSSON.

Vid föreningens övriga allmänna sammankomster hava förekommit följande föredrag m. m.:

Vid extra allmänt sammanträde den 23 januari: »Tekniska museet in statu nascendi», föredrag av intendent T. ALTHIN.

Vid ordinarie allmänt sammanträde den 20 februari: »Hvorfor kan Japan fabrikere sine eksportprodukter saa meget billigere end Europa og Amerika?» föredrag av ingenjör AKSEL KVAM, Oslo, samt ett meddelande av mynddirektör ALF GRABE om »1934—1935 års svenska komparation av metern och kilogrammet».

Vid ordinarie stämma den 21 mars: »Glastillverkningen i Sverige», föredrag av disponent EDV. STRÖMBERG.

Vid extra allmänt sammanträde den 2 juni, i form av utflykt med av K. Järnvägsstyrelsen anordnat extratåg till Uppsala: Demonstration under ledning av byråchef I. ÖFVERHOLM av statsbanornas elektriska lokomotiv och i extratåget inkopplade modernaste personvagnar av olika typer samt av S. J:s omformarestation i Uppsala. Vidare besågs Institutet för högspänningsforskning, där professor HARALD NORINDER höll föredrag om institutets arbetsuppgifter och resultat. Efter lunch å Rikssalen gjordes studiebesök vid universitetets fysiska institution, demonstrerad av professor MANNE SIEGBAHN med assistenter. I utflykten deltagande damer besökte universitetsbiblioteket i Carolina Rediviva med förste bibliotekarien dr SAM. BRING som ciceron och Linnés Hammarby, demonstrerat av amanuensen CARL ALM.

Vid extra allmänt sammanträde den 12 september, i form av höstutflykt, besågs Sieverts kabelverk i Sundbyberg, i anslutning till ett orienterande föredrag av överingenjör BERNHARD S. FAITH ELL, varefter pågående arbeten vid Bromma flygfält studerades, på platsen demonstrerade av överingenjör EINAR BERGER och ingenjör AXEL HALL samt

därefter skildrade av hamndirektör SAL. VINBERG i ett föredrag å Folkets Hus i Sundbyberg. Dagen avslutades med middag och samkväm å Sieverts kabelverks kamratmäss under firmans gästfria värdskap.

Vid extra allmänt sammanträde den 30 september besågs den å Stockholms ström förankrade flygplankryssaren »Gotland» under ledning av mariningenjörerna STEN HEDSTRÖM och SVEN HERLITZ.

Vid ordinarie allmänt sammanträde den 15 oktober, vartill elever vid högsta avdelningarna vid K. T. H. och C. T. I. inbjudits, diskuterades »Betänkande med förslag till lag om arbetsavtal» efter föredrag av direktör GUSTAF SÖDERLUND och civilingenjör K. A. WESSBLAD, vilken sistnämnde även redogjorde för av föreningens kommitté anlagda synpunkter rörande normalanställningsavtal för ingenjörer. Styrelsen har på grund av vid sammanträdet erhållet uppdrag sedermera expedierat underdånigt utlåtande rörande ifrågavarande betänkande.

Vid ordinarie stämma den 20 november å K. Tekniska högskolans fysiska institutions hörsal hölls föredrag om Televisionen av civilingenjör INGE I:SON SVEDBERG i anslutning vartill efter supé å K. T. H:s kårhus följde den första offentliga televisionsföreläsningen i Sverige, i det en utsändning av filmbilder skedde från Svenska Radiobolagets sändarestation å Kungsholmen och trådlöst överfördes till en i kårhuset uppställd mottagare.

Till 1935 års *polhemspristävlan* hade vid tävlingstidens utgång den 1 april 1935 inkommit 28 st. tävlingsskrifter, vilkas bedömning väntas avslutad i god tid före jubileumsmötet den 20 maj 1936.

Normeringsarbetena hava fortgått inom mekaniska och elektriska avdelningarna och bl. a. resulterat i ett förslag till normer för verkningsgradsprov vid ångpanneanläggningar, till normer för provning av förbränningsmotorer och till normer för motorsmörjor. Rörande sex normförslag från Sveriges maskinindustriförenings standardkommitté hava även avgivits utlåtanden. Lastkrokskommitténs arbete beräknas inom kort avslutat.

Statsanslag har genom S. I. S. ställts till förfogande för föreningens standardiseringsarbeten med 2 000 kr. för budgetåret 1934—1935 och 2 000 kr. för budgetåret 1935—1936.

Till besvarande av officiella remisser hava utlåtanden under året expedierats till K. Maj:t eller vederbörande statsråd angående centralmyndighet för städernas mätningar och fastighetsregister (avd. V och A), förbättrad undervisning i stadsbyggnadskonst m. m. (avd. A och V), länsarkitektinstitutionens omorganisation (avd. A och V), konstindustriutställning i Milano 1936 (avd. A), beskattning av automobilbrännolja (autom. o. motortekn. kom.), förslag till lag om arbetsavtal (fören.), 1932 års trafikutrednings förslag till förordning ang. allmän automobiltrafik (avd. V och M), hastighetstävlingar å allmänna vägar (avd. V och M), förslag till motorfordonsförordning och vägtrafikstadga m. m. (avd. V och M), framställning från Svenska Brandskyddsföreningen till Bostadsutredningen för landsbygden (avd. A och V), egnahems-konsulenter hos hushållningssällskapen (avd. A) samt betänkande om behörighet att utföra elektriskt installationsarbete m. m. (avd. E); till Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen ang. 1931 års väg- och brosakknigas betänkande II (avd. V), till Kommerskollegium ang. »kungl. medalj för nyttiga uppfinningar».

Underdåniga skrivelser hava även avlåtits rörande uppdelning av professuren i teoretisk elektroteknik vid K. Tekniska högskolan (avd. E), och en byråassistensbefattning vid Statens Egnahemsstyrelse (avd. A). Till samarbetsdelegationen mot radiostörningar har också en skrivelse expedierats (avd. E).

Ännu vid årsskiftet obesvarade äro remisser berörande bostadsinspektion i städer m. m., statens maskin- och redskapsprovningssantalts omorganisation, 1934 års byggnadsindustrisakkunniga, förslag till lag om förenings- och förhandlingsrätt, tillströmningen till de intellektuella yrkena, omorganisation av Chalmers tekniska institut, förordning om säkerhetsbestämmelser för hissar i bostadshus och hisskungörelsens bestämmelser om hisshastigheter samt flera standardiseringsärenden.

En kurs i affärsteknik anordnades 18—23 februari 1935 av avdelningen för Industriell ekonomi och organisation.

Den 7—9 mars hölls en av föreningen organiserad föreläsningkurs i rundradio och radiostörningar med föredrag av civilingenjörerna SVEN NORBERG och HILDING BJÖRKLUND, linjeingenjör ERIK GLAS, dr A. DENNHARDT, Berlin, civilingenjör ERIK LÖFGREN, tekn. dr FR. DAHLGREN, tekn. dr

HÅKAN STERKY och överingenjör YNGVE HOLM. Antalet betalande kursdeltagare var ej mindre än 118. I anslutning till kursen anordnades en utställning av radiomateriel. Föreläsningarna äro utgivna i serien S. T. F:s skrifter.

Utgivningen av en biografisk porträttmatrikel över föreningens ledamöter, som beslöts år 1934, har av styrelsen anförtrots åt en delegation, vilken som redaktörer för detta synnerligen omfattande verk utsett direktör GOVERT INDEBETOU och bergsingenjör ERIK HYLANDER. Arbetet har fortskridit så långt att de första arken presslagts och man har anledning hoppas att matrikeln kan föreligga färdig vid 75-årsjubileet.

12. Gåvor.

Föreningen har fått mottaga en donation av 7 500 kr., att utbetalas den 1 april 1936, på grund av testamentet av fru IDA SVALANDER till en fond, benämnd »*Edvard och Ida Svalanders fond*» för inom föreningens verksamhetsområde hörande ändamål av välgörande eller eljest nyttig art. Bestämmelser för fonden antogos vid novemberstämman (se ovan under 7).

Den donation, som tillkommer föreningen på grund av testamente av direktör THURE WAWRINSKY och hans maka, f. RIETZ, har ännu ej kommit föreningen tillhanda, då boutredningen icke avslutats.

Som gåva av civilingenjör HUGO THEORELL har föreningen mottagit ett oljefärgsporträtt av en av föreningens stiftare, civilingenjör Ernst Wiman.

Av civilingenjör VICTOR CARLSON har till föreningen skänkts 10 st. preferensaktier i Svenska Teknologföreningens Fastighetsaktiebolag med nom. värde av 100 kr. I nämnda bolag ägde föreningen vid årsskiftet 5 353 av befintliga 5 540 preferensaktier och 32 av befintliga 80 stamaktier.

För gåvor till biblioteket redogöres under 15 härnedan.

13. Handböcker, handlingar och skrifter.

I serien Svenska Teknologföreningens Handböcker ha under året utgivits:

XLV Normer för provning av förbränningsmotorer. Antag-

na av Svenska Teknologföreningens Avdelning för Mekanik den 24 september 1935.

XLVI Normer för smörjoljor till förbränningsmotorer, växellådor och bakaxlar. Antagna av Svenska Teknologföreningens Avdelning för Mekanik den 19 november 1935.

I serien Skrifter utgivna av Svenska Teknologföreningen har utkommit:

Nr 11 »*Institutioner till industriens tjänst*» av sekreterare AUG. HESSLER.

Nr 12 »*Rundradio och radiostörningar*», föredrag hållna vid en av Svenska Teknologföreningen anordnad föreläsningkurs den 7—9 mars 1935.

Av föreningens handlingar hava under året utkommit:

271. Förslag till *Normer för verkningsgradsprov vid ångpanneanläggningar*, avgivet av utav Svenska Teknologföreningens Avdelning för Mekanik den 18/4 1925 tillsatta kommittéerade.

272. *Skrivelser till behandling vid Svenska Elektroingenjörssällskapets ordinarie sammanträde fredagen den 1/2 1935 från Svenska Elektroingenjörssällskapets radiokommitté och från Svenska Elektroingenjörssällskapets styrelse.*

273. Förslag till *regler och råd för bedömning av likströmsaggregat för bågsvetsning utan förkopplingsmotstånd*, avgivet av särsk. kommittéerade, tillsatta av Svenska studiekommissionen för svetsningsfrågor och Svenska Elektroingenjörssällskapet den 31/3 1933.

274. *Skrivelser till behandling vid Svenska Teknologföreningens ordinarie stämma den 21/3 1935.* Styrelsens berättelser för år 1934. Föredrag och diskussioner vid avdelningarnas sammanträden under år 1934. Skrivelse från styrelsen angående ständigt ledamotskap för förutvarande ordförande. Revisorernas berättelse för år 1934. Valkommitténs förslag till kandidater vid enl. stadgarnas § 16 föreskrivna val. Svenska Teknologföreningens Fastighets A.-B:s styrelse- och revisionsberättelser för år 1934.

275. *Tekniska Skolan i stöpsleven*, föredrag vid Svenska Teknologföreningens avdelnings för Teknisk undervisning sammanträde den 16/2 1935 av civilingenjör Carl Kleman.

276. *Stadgar, ordningsregler och arbetsordningar* för Svenska Teknologföreningen och dess avdelningar jämte överens-

kommelser mellan Svenska Teknologföreningen och andra sammanslutningar.

277. *Bestämmelser rörande Svenska Teknologföreningens och dess avdelningars fonder.*

278. Yttrande över *P. M. angående tillsynen över fastighetsregistreringen och fastighetsbildningen* avg. av kom: e inom avdelningen för Väg- och vattenbyggnadskonst, tillsatta av dess styrelse den 13/3 1935.

279. Förslag till *normer för gummiisolerade ledningar* utarbetat av ESK:s särskilda utskott.

280. Yttrande över *1931 års väg- och brosakkniges teknisk-ekonomiska utredningar, del II Broar*, avg. av Svenska Teknologföreningen och dess avdelning för Väg- och vattenbyggnadskonst.

281. Förslag till *normer för stödisolatorer och isolatorkrokar för krafledningar*, utarb. av Elektriska Standardiser.-kommissionens utskott.

282. Omarbetat förslag till *normer för provning av förbränningsmotorer*, avg. av utav Svenska Teknologföreningens avdelning för Mekanik den 18/4 1925 utsedda särskilda kommittéerade.

283. Utlåt. ang. sakkunniges förslag till *lag om arbetsavtal för privat-anställda* samt rörande *normalkontrakt för ingenjörer*, avg. av S. T. F:s särskilda kommittéerade.

284. Förslag till yttrande över 1934 års vägtrafiksakkunniges *Betänkande med förslag till motorfordonsförordning och vägtrafikstadga m. m.*, avg. av Svenska Teknologföreningens avdelningar för Väg- och vattenbyggnadskonst och Mekanik utsedda gemens. kommittéerade.

285. Skrivelse till Svenska Elektroingenjörssällskapet med sammanfattning av *Förslag från Kungliga Tekniska Högskolans lärarkollegium till uppdelning av professuren i teoretisk elektroteknik.*

286. Omarbetat förslag till *normer för verkningsgradsprov vid ångpanneanläggningar*, avg. av utav Svenska Teknologföreningens avdelning för Mekanik den 18/4 1925 tillsatta kommittéerade.

287. Förslag till *Normer för motorsmörjoljor*, avg. av utav Svenska Teknologföreningens avdelning för Mekanik den 10/4 1934 tillsatta automobil- och motortekniska kommittén.

288. *Skrivelser från styrelsen till föreningens stämma* den 20/11 1935
 1:o. Med förslag till *bestämmelser för Edvard och Ida Svalanders fond*.
 2:o. Med förslag till *budget för år 1936*.

14. Biblioteket.

Under året ha i 785 lån av böcker och tidskrifter registrerats och 677 besökande hava antecknat sig i besöksboken. Antalet tidskrifter på biblioteket har utgjort:

	svenska	utländska	summa
Abonnerade.....	5	96	101
Byten mot T. T.....	51	109	160
Friexemplar.....	51	42	93
	107	247	354

Under året hava tillkommit följande viktigare verk och publikationer:

- a) genom gåvor:
- av distriktschef Hj. Wikland: »Seventy Fathoms Deep» och »The Egypt's Gold» av D. Scott,
 genom överstelöjtnant G. V. D. Olivecrona: »The Twelfth Report of the River Conservancy Commission for Kwangtung Province»,
 av Svenska Försäkringsföreningen: Minnesskrift 1875—1935,
 » Södra Sveriges Ångpanneförening: Minnesskrift 1895—1935,
 » direktör R. Dahlander: äldre årgångar av Elektrische Kraftbetriebe u. Bahnen, Proceedings of the American Institute of Electrical Engineers m. m.,
 » Sveriges Rörledningsfirmors förening: Rörinstallatören fr. o. m. 1932,
 » Sandvikens Skeppsdocka och mekaniska verkstad: Minnesskrift 1865—1935,
 » The Iron and Steel Institute: Third Report of The Corrosion Committee,
 » Société Belge des Ingénieurs et des Industriels: Compte rendu du Cinquantième Anniversaire 1885—1935,
 » civilingenjör G. Richert: biografi över J. G. Richert,

- av Verein Deutscher Eisenhüttenleute: Minnesskrift 1860—1935,
 » Norges Tekniske Høiskole: Avhandlingar ved 25-årsjubileet m. m.,
 » Järnvägsassuransföreningen: Minnesskrift 1885—1935,
 » Sthlms hamnstyrelse: Västerbroleden,
 » Svenska Bryggareföreningen: Minnesskrift 1885—1935,
 » Professor P. Röntgen: Abhandlungen, Band III, des Instituts für Metallwesen u. Elektrometallurgie der Technischen Hochschule, Aachen,
 » Allmänna Svenska Elektriska A.-B. Ludvikaverken, ett stort antal äldre årgångar av Elektrotechnik u. Maschinenbau, Elektrische Kraftbetriebe u. Bahnen, Werkzeugmaschine, Electrician, Beama-Journal, Metro-Vickers Gazette, British Engineers Export Journal, World Power,
 » civilingenjör B. Olsson, Asea, Ludvika: en del böcker,
 » ingenjör K. H. Cederlund: äldre årgångar av Iron and Steel, Pittsburgh,
 » överste Enblom: äldre årgångar av Zentralblatt für Bauverwaltung, Zeitschrift für Bauwesen, Engineering News, Ingenjörsföreningens förhandlingar, Teknisk Tidsskrift samt en del böcker,
 » Elektroingenjörsföreningen: Statistischer Bericht für die Elektroindustrie Internat.
 » A.-B. Philips: uppsatser om »Philora» natriumgaslampornas användning,
 » Rådet till skydd för Sthlms skönhet: Rådets utredning rörande Sthlmstraktens natur- och kulturminnen,
 » Jernkontoret: Fullmäktige i Jernkontoret 1747—1934,
 » Svenska Vägföreningen: Kompendium i vägbyggnad och vägunderhåll,
 » Sthlms hamnstyrelse: The Port of Sthlm by Sal. Vinberg,
 » American Society of Mechanical Engineers: Transactions 1934,
 » civilingenjör R. Engström: Fünfzig Jahre Metallgesellschaft 1881—1931,
 » Svenska Turistföreningen: S. T. F. 1885—1935, En krönika,
 » ett stort antal föreningar och firmor: årsböcker och kalendrar,

b) genom byten:

Hafenbautechnische Gesellschaft: Jahrbuch, Beton u. Eisen, Air Commerce Bulletin, Schiffbau, Svensk Lantmäteritidskrift, l'Ossature Métallique, Aeroplane, Meddelelser fra Norges Statsbaner, Revue générale de l'Hydraulique, Journal of The Institution of Automobile Engineers.

c) genom inköp och prenumerationer:

1) Hantverkets bok, Rasmussen: London, V. D. E. Vorschriften, Cassel: Socialekonomi, Svensk Lantmäteritidskrift (24 årg.), Bönisch: Byggnadshandboken, fransk-svensk ord-bok, samt en del kalendrar.

2) Heating Piping and Air Conditioning, Journal of Aeronautical Sciences, Encyclopédie de l'Architecture, Architecture d'Aujord'hui, Affärsekonomi och The Human Factor.

15. Personal.

Utöver ovan omnämnda chefsredaktörbytte har ingen förändring ägt rum bland föreningens fasta personal.

I fråga om ekonomien framlägges särskild berättelse och ifråga om avdelningarnas inre verksamhet hänvisas även till av dem avgivna särskilda årsberättelser.

För SVENSKA TEKNOLOGFÖRENINGENS STYRELSE

ALF GRABE.

K. A. Fröman.

Föredrag och diskussioner vid avdelningarnas sammanträden under år 1935.

Avdelningen för Mekanik.

Inledningsanförande till behandling av ångsubnormkommitténs nr 3 förslag till normer för verkningsgradsprov av ångpanneanläggningar, av professor B. AFZELIUS.

»Patentmedicin inom matarvattentekniken», av civilingenjör H. LIANDER.

»Tekniska nyheter på 1935 års bilmodeller», av direktör G. LARSON.

»Nyare undersökningar om cylinderslitning», av docent E. NORLIN.

»Smidd lättmetall», av bergsingenjör ÅKE LUNDBERG.

»Lättmetallernas bearbetning medelst spånavskiljande verktyg samt detta bearbetningssätts inflytande på utformningen av skärverktyg och arbetsmaskiner», av ingenjör WILH. ENGSTRÖM.

»Avgasanalys och distributionsundersökningar såsom medel för billkontrollen», av civilingenjör R. STEENHOFF.

»Dissociationens inverkan på förloppet av förbränningsmotorn», av professor E. HUBENDICK.

»Stål till flygplanskonstruktioner», av civilingenjör H. KJELLSON.

»Utnyttjandet av flytmotorers effekt jämte därmed sammanhängande spörsmål», av ingenjör A. MÖRTSELL.

»Om luftmotstånd», av civilingenjör S. LUTHANDER.

»Moderna dieselmaskiner för tågdrift», av direktör DUE-PETERSEN.

»Något om moderna gevär och kulsprutor», av major CH. HOLMGREN.

»Smörjningsproblemet: nyare åsikter och en del praktiska tillämpningar», av civilingenjör E. BRISTEDT.

»Glimtar från valfångst i södra Rosshavet», av ingenjör AXEL NORLING.

Avdelningen Svenska Elektrolingenjörsföreningen.

»Materialuntersuchung mit Röntgenstrahlen, modernste technische Hilfsmittel und Anwendungsbeispiele», av diplomingenjör PAUL FEUERHAKE, Berlin.

»Tekniska betingelser för upptagning och återgivning av ljudfilm», av ingenjör E. AULIN.

»Fjärrmätning och dess användning inom kraftverksindustrin», av civilingenjör SVEN SVIDÉN,

»Fjärrmättningsanordningar vid Stockholms Elverk», av civilingenjör O. Berg.

»Die Störempfindlichkeit von Empfangsanlagen und die Möglichkeiten ihrer Minderung», av Dr A. Dennhardt, Berlin. (Föredraget ingick i Svenska Teknologföreningens föreläsningkurs »Rundradio och radiostörningar».)

»Installationsproblem inom industrianläggningar», diskussion med inledningsföredrag av civilingenjör CHRISTIAN BECK-FRIIS.

»Bärfrekvenstelefon i kablar», av fil. dr MAURITZ VOS.

»Über die Gefahren der Blitzeinschläge in elektrische Leitungsnetze», diskussion med inledningsföredrag av dr ing. MÜLLER-HILLEBRAND, Berlin.

»Bakelite materials and their technique», av mr. W. E. PATTMAN, London, jämte förevisning av filmen »Bakelite, the Material of infinite uses», från Bakelite Ltd.

»Motala nya rundradiostation», av civilingenjör ERNST MAGNUSSON.

»Nollpunktsjordning vid högspänningsnät», diskussion med inledningsföredrag av civilingenjör GUSTAF LÖFGREN.

»Elektriska säkerhetsanläggningar vid Statens Järnvägar», av i. byråingenjör TURE HÅRD.

»Tekniska Högskolans lärarkollegiums förslag till uppdelning av professuren i teoretisk elektroteknik», diskussion med inledningsanförande av professor STEN VELANDER.

»Elektriska fenomen, förbundna med livsprocesser», av docenten, med. dr YNGVE ZOTTERMAN.

»Norrskenet», av civilingenjör T. ELMQUIST.

Avdelningen Svenska Arkitektföreningen.

»1934 på 30 minuter, byggnadsrevy från hela världen», av arkitekt HAQVIN CARLHEIM-GYLLENSKÖLD.

»Svensk bostadspolitik», av sekreteraren i Bostadssociala utredningen docent ALF JOHANSSON.

R. I. B. A:s hundraårsjubileum, redogörelse av arkitekt HAKON AHLBERG.

»Ekonomiska hustyper, tekniska undersökningar utförda av Bostadssociala utredningen ang. byggnads- och stadsplane-kostnadernas variationer vid olika hustyper», av byggmästare OLLE ENKVIST och arkitekt SVEN WALLANDER.

Diskussion av byggnadsfrågorna i valrörelsen. Inledare: arkitekterna NILS AHRBOM och J. ALBIN S:SON STARK.

Diskussion av förslag till en svenska arkitekters riksorganisation. Inledare: arkitekt HAKON AHLBERG.

»Esthetics of machine age», vid sammanträde gemensamt med Svenska slöjdföreningen av mr HERBERT READ, utgivaren av Burlington Magazine.

»De trägnagande insekternas skadegörelse i våra byggnader», av professor IVAR TRÄGÅRDH.

»Krematoriebyggnader, önskemål och riktlinjer», av bergsingenjör KURT JEANSON.

Reviderat förslag till en arkitekternas riksorganisation. Inledare: arkitekterna ERIK WANNFORS och HAKON AHLBERG.

Redogörelse för XIII internationella arkitektkongressen i Rom, av arkitekt SVEN IVAR LIND.

Diskussion av tidskriften Byggmästaren och dess innehåll. Inledare: arkitekterna NILS AHRBOM och SVEN IVAR LIND.

»Förslag till ordnande av arkitektundervisningen vid Konsthögskolan och Tekniska högskolan, utarbetat av därför tillsatta kommittéer», diskussion med föredrag av professor E. G. ASPLUND.

»Engelsk bostadspolitik, intryck från internationella bostadskongressen i London», av stadsplanechefen UNO ÅHRÉN.

Avdelningen för Väg- och Vattenbyggnadskonst.

»Några intryck från en nyligen företagen resa i Främre Orienten», av major H. VON HEIDENSTAM.

»Revy över vad som under år 1935 tilldragit sig inom väg- och vattenbyggnadsfacket».

»Vägar och gator», av civilingenjör E. PAUL WRETLIND.

»Hamnar, vattenvägar och flygleder», av byråchef SVEN STENBERG.

»Stadsbyggnad», av stadsplanedirektör ALBERT LILIENBERG.

»Aktiverat slam — anläggningar i Helsingfors, erfarenheter

och rön», av ingenjör RUBEN GRANQUIST, Helsingfors, Finland.

»Huvudpunkterna i 1932 års trafikutrednings betänkande angående den allmänna automobiltrafiken», av landshövding AXEL VON SNEIDERN.

»Några oxidreaktioner av silikatkemiskt intresse», av professor J. A. HEDVALL, Göteborg.

»Om cementtillverkning», av disponent N. DANIELSEN, Hellekis.

»Om cementets kemi och om olika cementsorter», av dr-ingenjör L. FORSÉN, Limhamn.

»Om betongberedning och därmed sammanhängande problem», av ingenjör V. BÄHRNER, Malmö.

»Tillsynen över fastighetsregistreringen och fastighetsbildningen», av civilingenjör SVEN BERGSTRÖM.

»Något om asfaltens olika användningsområden», av kapten STEN D. EKELEND.

»Nyare metoder för utförande av slätskydd och tätningar vid vattenbyggnadsarbeten», av ingenjör W. F. VAN ASBECK, Haag, Holland.

»Kort översikt över Statens Arbetslöshetskommissions arbeten», av major GUNNAR JONSSON.

»Aktuella frågor rörande dels avdelningens arbetssätt och organisationsform, dels väg- och vattenbyggarnas utbildning», av major H. VON HEIDENSTAM.

»Internationella stadsplane- och bostadskongressen i London 1935 och intryck från en resa i samband därmed genom Holland, Tyskland och Danmark», av civilingenjör ÅKE VIRGIN.

»1934 års vägtrafiksakkunniges betänkande med förslag till motorfordonsförordning och vägtrafikstadga m. m.», diskussion med inledningsanförande av civilingenjör N. K. SUNDBLAD.

Avdelningen för Kemi- och Bergsvetenskap.

»Något om jäsningsindustriens senaste utveckling», av civilingenjören fil. dr HARRY LUNDIN.

»Flygfotograferingens betydelse för uppletning av mineralfyndigheter», av direktör KARL SUNDBERG.

»Fördelning och reaktionsjämvikter vid framställning av

nitroglycerin och nitroglykol», av ingenjör VALTER ÖHMAN, Gyttopp,

»Pulvermetallurgi och dess tillämpning på hårdmetalltillverkning», av dr-ingenieur KARL BONTHRON, Fagersta.

»Några oxidreaktioner av silikatkemiskt intresse», av professor J. A. HEDVALL, Göteborg.

»Om cementtillverkning. En översikt av moderna metoder med särskild hänsyn till svenska förhållanden», av disponent N. DANIELSEN, Hellekis.

»Om cementets kemi och olika cementsorter», av dr-ingenjör LENNART FORSÉN, Malmö.

»Om betongberedning och därmed sammanhängande problem», av ingenjör V. BEHRNER, Malmö.

»Nyare rön vid uppslutning av råfosfat och svavelsyra», av dr phil. HANS LEHRECKE, Landskrona.

»Aluminium. Framställning och användning med särskild hänsyn till svenska förhållanden», av generaldirektör S. KLOUMANN.

»Synpunkter rörande smak och lukt», av disponent BENGT THORBJÖRNSSON.

Avdelningen för Skeppsbyggnadskonst.

»Kylanordningar å fartyg», av ingenjör E. HÄGGSTRÖM.

»Stora kraveln Elefanten», av marinöverintendent C. EKMAN.

»Elektromagnetiska slirkopplingar i kombination — med dieselmotorer och växlar för propellerdrift», av civilingenjör N. ERICSON.

»Elektriska hjälpmaskinsutrustningar och orderanläggningar ombord på fartyg», av civilingenjör H. EDSTRÖM.

»Några rön beträffande fartygssvängningar», av ingenjör S. LUNDBERG.

»Racerbåtar», av ingenjör R. Östlund.

»Standardiserade modellförsöksresultats praktiska användbarhet», av civilingenjör K. SÖDERLUND.

»Moderna trafikflygplan», av civilingenjör KARL-HENRIK LARSSON.

Avdelningen för Teknisk undervisning.

»Tekniska skolan i stöpsleven», redogörelse av civilingenjör CARL KLEMAN.

»Tekniska skolan i stöpsleven», diskussion.

»Docent- och forskningsstipendier vid Tekniska Högskolan, diskussion med inledningsanförande av docenten, tekn. dr JOHN-ERIK EKSTRÖM.

»Några intryck från undervisningen vid Massachusetts Institute of Technology av civilingenjör RALF THORBURN.

Avdelningen för Industriell Ekonomi och Organisation.

»Utrikeshandel och handelspolitik» av sekreterare G. BÖÖS, Kommerskollegium.

»Zeitstudien, ihre Entwicklung und jetzige Stand in Deutschland» av Regierungsbaumeister a. D. E. KOTHE, Berlin.

»Ekonomiserande åtgärder vid Statens Järnvägar» av doktor TAGE BERGER.

»Amerikanskt försäljningsväsen» av bergsingenjör CARL-ARVID LANDEGREN.

»The human factor in industry» av d:r A. STEPHENSON, London.

Till Svenska Teknologföreningen.

Styrelsen för Svenska Teknologföreningen får härmed avgiva redogörelse för den ekonomiska förvaltningen under år 1935.

Föreningens *inkomster* under verksamhetsåret hava genomgående motsvarat, vad som i den för året uppgjorda budgeten förutsetts. Ej obetydligt bättre än beräknats har dock framför allt inkomsten av årsavgifter från i landsorten bosatta ledamöter utfallit. Denna förbättring, som i det närmaste utgör 10 % och som spårades redan under det föregående året 1934, måste tyda på livligare intresse för Föreningen och dess uppgifter från ingenjörer bosatta utanför Stockholm med omejd.

Föreningens *utgifter* hava i allmänhet om än med mindre avvikelser stannat vid i budgeten anslagna belopp. Att förlusten av årets verksamhet blivit c:a 1 200: — kronor större än vad som förutsetts får huvudsakligen tillskrivas det förhållandet att kostnaderna för *kommittéer, inventarier och porto* överskridit motsvarande anslag. Kommittéverksamheten inom föreningen är *en* indikator på intensiteten av föreningens verksamhet. En livligare kommittéverksamhet är därför ej att beklaga, även om därmed följa ökade omkostnader. Beträffande inventarierna blev det under året klart, att, om Föreningens lokaler skulle framstå i ett värdigt skick under jubileumsåret 1936, så blev en genomgående reparation av vissa inventarier ofrånkomlig. Den har också under senare delen av år 1935 utförts. Den ökade kostnaden för porto är väsentligen en följd av det ökade kommittéarbetet.

Under år 1935 har styrelsen på ansökan beviljat Svenska Industriens Praktiknämnd ett anslag av 300: — kronor (*mot 500: — kronor under år 1934*). Styrelsen har anledning antaga, att nämnden från och med år 1936 skall vara självförsörjande.

Det under året uppkomna *underskottet*, 4 969: 52 kronor, har styrelsen i det framlagda bokslutet påfört kapitalkontot. Styrelsen föreslår, att stämman måtte godkänna denna åtgärd.